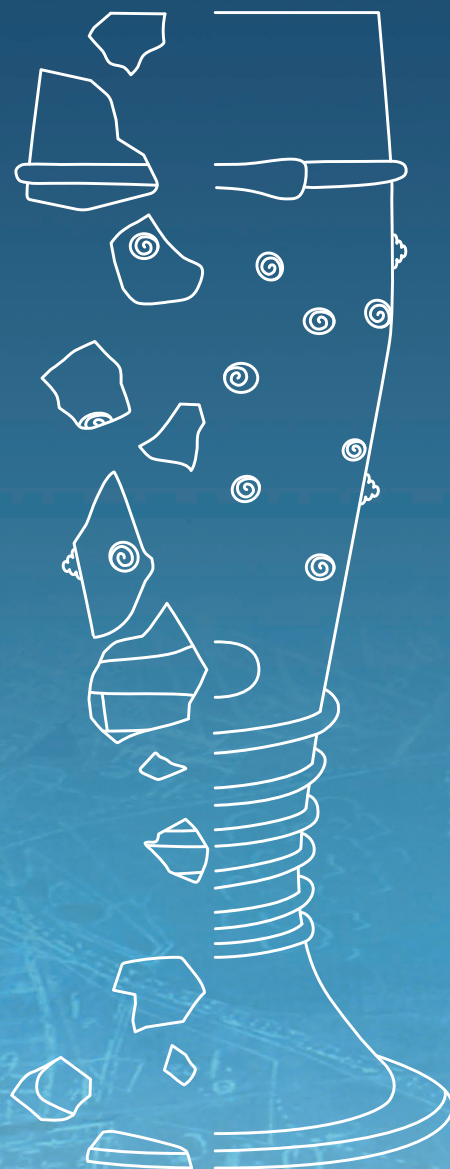

ARCHAEOLOGIA MEDII AEVI FINLANDIAE XXXI

SHATTERED AND SCATTERED PASTS

FESTSCHRIFT FOR
PROFESSOR
GEORG HAGGRÉN

EDITORS

TUULI HEINONEN – FRIDA EHRNSTEN – JANNE HARJULA – TARJA KNUUTINEN
TANJA RATILAINEN – ELINÄ TERÄVÄ – SIIRI TUOMENOJA – JANNE HAARALA

SHATTERED AND SCATTERED PASTS

Festschrift for Professor Georg Haggrén

ARCHAEOLOGIA MEDII AEVI FINLANDIAE XXXI

SHATTERED AND SCATTERED PASTS

Festschrift for Professor Georg Haggrén

EDITORS

Tuuli Heinonen – Frida Ehrnsten – Janne Harjula – Tarja Knuutinen
Tanja Ratilainen – Elina Terävä – Siiri Tuomenoja – Janne Haarala

Archaeologia Medii Aevi Finlandiae XXXI

Suomen keskiajan arkeologian seura – Society for Medieval Archaeology in Finland

Editors:

Tuuli Heinonen, Frida Ehrnsten, Janne Harjula, Tarja Knuutinen,
Tanja Ratilainen, Elina Terävä, Siiri Tuomenoja and Janne Haarala

Editorial Board of the Archaeologia Medii Aevi Finlandiae Series:

Anders Andrén, David Gaimster, Georg Haggren, Janne Harjula,
Markus Hiekkanen, Jussi-Pekka Taavitsainen and Kari Uotila

Design and layout:

Maija Holappa

Cover:

Drawing of a replica of medieval glass.

Draft map of the Espoo manor area, 1779. The Archive Center of National Board of Survey, Jyväskylä.

Figure: Maija Holappa.

ISBN 978-952-69004-8-3 (softcover)

ISBN 978-952-69004-9-0 (PDF)

ISSN 1236-5882

© Society for Medieval Archaeology in Finland and the Authors 2025

Printed:

Waasa Graphics, Vaasa 2025

CONTENTS

A man of glass and much more – Georg Haggrén at 60 <i>Frida Ehrnsten, Tuuli Heinonen & Janne Harjula</i>	9
Georg Haggrén kollegana ja ystävänä <i>Jason Lavery</i>	19
Tabula gratulatoria	22

RURAL AND URBAN SPACES

 Early modern village plots – Where to find them? <i>Tuuli Heinonen</i>	27
 More than agriculture – The possibilities of acquiring wild animal fauna in the medieval and early modern hamlets in Espoo and Vantaa, Finland <i>Hanna Kivikero & Tuuli Heinonen</i>	39
 Taloluku ja Varsinais-Suomen keskiajan kirkkorakennukset <i>Markus Hiekkänen</i>	56
 New insight into medieval cultivation at the village of Mankby in Espoo, Finland – Comparing stable isotopes of carbon $\delta^{13}\text{C}$ and nitrogen $\delta^{15}\text{N}$ of Secale and Hordeum from Mankby to 14th century grain materials from Estonia <i>Mia Lempiäinen-Avci, Kristiina Johanson, Holar Sepp, Tuija Väisänen, Sandra Sammler, Aivar Kriiska & Mari Tõrv</i>	68
Vantaan kadonnutta rautakautta ja varhaiskeskiaikaa etsimässä – Esimerkkinä Övitsbölen autiotontti <i>Andreas Koivisto & Tiina Mikkonen</i>	86
Keskiaikaisia muinaisjäännöksiä Etelä-Karjalan maakunnassa <i>Mika Lavento & Mervi Suhonen</i>	94
Sellanen ol' Viipuri – Eräs kalevalainen (tiede)runo karjalaisten kaupungista koettuna tilana <i>Oula Seitsonen</i>	110
MARK – historisk arkeologi med Georg Haggrén i Helsingfors då seklet var ungt <i>Eva Ahl-Waris</i>	117

CASTLES AND MANORS

- A visit to Sundholm 123
Henrik Asplund & Tarja Knuutinen
- A brick with a runic inscription from the Episcopal Castle of Kuusisto, Southwest Finland 135
Tanja Ratilainen, Janne Harjula, Jussi Kinnunen & Jere Leppänen
- Revisiting two medieval castles – from the countryside 151
Eva Svensson & Susanne Pettersson
- Grabbackan rauniolla – Havaintoja kartanolinnan sijaintipaikasta ja arkeologisten kerrostumien säilyneisyydestä 165
Päivi Maaranen
- Jutikkalan kartanolla 175
Terhi Mikkola

PRODUCTION AND HANDIWORK

- Välkant och okant hantverk – Skärvor och krukor, men inga produktionsplatser 179
Torbjörn Brorsson
- From a kiln to castle – Medieval brick kiln and brick as building material at Raseborg Castle, Finland 192
Maija Holappa, Tarja Knuutinen & Tanja Ratilainen
- Osmund-tyunnyreitä ja tuhansia nauvoja – Raudan tuonti, kulutus, sepät ja pajat Raaseporin ja Kastelholman linnoilla 1540- ja 1550-luvuilla 208
Elina Terävä
- Teethmarks on leather, and the Ohh!-feeling in archaeology 228
Gitte Hansen
- Technology applied in broad populations as a factor for social change in Medieval time 234
Gert Magnusson
- Med provinsbruket i centrum – Sveriges nordliga kopparbruk från 1600-talet i global belysning 243
Jonas Monié Nordin

BIOGRAPHIES AND OBJECTS

- Från mynt till metall – Medeltida klippingar i det finska fyndmaterialet 251
Frida Ehrnsten
- Housusukissa haudatut – Rengassolkia Koroisten kirkkomaasta 264
Janne Harjula

	Four pieces of jewellery from four houses at Bartsgårda <i>Kristin Ilves</i>	272
	Traces of medieval individuals – New seal matrix discoveries in Finland <i>Visa Immonen & Tapio Salminen</i>	283
	A decorated, perforated stone disc from Ojamäki, southern Finland, and other similar artefacts from the Finnish Stone Age <i>Antti Lahelma, Jan Fast, Janne Soisalo & Julius Eerola</i>	296
	Head over Heels – Was there a beheaded man in the Jutikkala Kokkomäki grave? <i>Ulla Nordfors, Sanni Peltola & Päivi Onkamo</i>	306
	Lost in a hurry? A 15th-century silver seal matrix from Valga, South Estonia <i>Erki Russow & Ivar Leimus</i>	316
	Engaging with archaeological citizen scientists <i>Eljas Oksanen, Tarja Knuutinen, Suzie Thomas & Anna Wessman</i>	328

GLASS AND VESSELS

	Untangling the story of 16th- and 17th-century engraved glass drinking vessels <i>Monika Reppo</i>	338
	Medieval dining ware from the bottom of the <i>Finska skären</i> – Finds from the Vidskär shipwreck <i>Riikka Tevali</i>	354
	Exploring the importance of Portuguese tin-glazed wares in early modern Gothenburg – An archaeological inquiry <i>Tom Wennberg & Tânia Casimiro</i>	366
	Keramik, glas och vänskap från tre tidigmoderna städer <i>Mathias Bäck</i>	378
	Georg Haggrén and the Copenhagen glass <i>Hanna Dahlström & Stuart Whatley</i>	384
	Venetian enameled glass beakers in Sweden – Recent finds and new understandings <i>Joakim Kjellberg</i>	391
	Bartmann jugs from the Gulf of Finland and their role in dating shipwrecks <i>Natascha Mehler</i>	399
	Tidigmedeltida glasmålningsfragment och ett exklusivt glaskärl – Återupptäckta fynd från Gamla Uppsala kyrka <i>Linda Qviström & John Ljungkvist</i>	406
	Lasia 1500- ja 1600-lukujen Savosta – Löytöjä Juvan Partalan kartanon pihapiiristä <i>Juha Ruohonen</i>	413

(EARLY) MODERN PERIOD

	At the cutting edge of medicine – Master Markus and the occupation of an early modern barber-surgeon
<i>Mirkka Lappalainen & Anu Lahtinen</i>	427
	Varhaismodernin ajan arkeologia pro gradu -tutkielmien aiheena suomalaisissa yliopistoissa
<i>Tia Niemelä</i>	441
	Tupakoinnin arkeologiaa – Saviset tupakkapiiput ja tupakoinnin saapuminen Suomeen uuden ajan alussa
<i>Risto Nurmi</i>	455
	Det så kallade Kommendantshuset – En nytolkning av en 1700-talsbyggnads identitet
<i>Ulrika Rosendahl</i>	471
	Kaksi menneisyyden paikkaa – Vertailua ja merkityksiä
<i>Timo Ylimaunu, Marika Hyttinen, Annemari Tranberg & Tuuli Matila</i>	485
	Teollisuuden merimaisemat Varjakan historiallisella sahalla
<i>Tiina Äikäs & Eveliina Salo</i>	502

Frida Ehrnsten, Tuuli Heinonen & Janne Harjula

A MAN OF GLASS AND MUCH MORE

Georg Haggrén at 60

Ten years ago, in the spring of 2015, Ulli Rosendahl sent an email to her colleagues at the archaeology department at the University of Helsinki: ‘Hi guys! We just noticed that Georg’s 50th birthday is just around the corner. Should we get him something nice?’. Not surprisingly, everyone wanted to join in. In the end, Ulli and some of Georg’s students surprised him with a nice package at the beginning of the next seminar focusing on historical archaeology. The box contained some of Georg’s favourite excavation snacks: instant coffee, chocolate, rye bread, salami – and whiskey, of course.

When we realised that nearly ten years had somehow passed since we last celebrated Georg’s birthday, we decided that we really wanted to honour him again. This time, however, we chose a gift that would be a bit more enduring than a bottle of whiskey in the middle of a room full of archaeologists: we agreed that a Festschrift would be the best way to celebrate Georg. The book you are now holding in your hands – or browsing on your screen – is the result of that decision.

With this publication, colleagues and friends wish to congratulate Professor Georg Haggrén – or just Georg or Jori, as most of us know him – on his sixtieth birthday. The number of articles included is a testament to the high regard in which Georg is held, both in Finland and neighbouring countries. He is not only an esteemed scholar but also a valued friend, always eager to share his knowledge and bring people together. Without Georg’s contributions over the past decades, historical archaeology¹ in Finland would look very different today. Since the early 1990s, he

FIGURE 1. Georg on an excursion to the Rapola Hillfort in Sääksmäki, Valkeakoski in October 2008. Photo: Majja Holappa.

FIGURE 2. Georg and his camera are a common sight on excavations, and excavation teams have often had the pleasure of witnessing how swiftly he can climb a tree with his *tolppakengät* to get the perfect angle. Mankby 2007. Photo: Tarja Knuutinen.

has had a profound impact on the field, particularly through his ability to integrate historical and archaeological records. Georg's extensive list of publications is so vast that compiling a complete annotated bibliography here would likely require dividing this publication into two volumes. Instead, what follows offers a brief survey of Georg's significance in the academic world and a glimpse into the mind of a man renowned for his expertise in glass – yet whose knowledge extends far beyond it.

Georg's interest in the past, and particularly in glass, was sparked already in his childhood home in Åvik, Somero. Despite his passion for archaeology and history, he initially chose to study information technology and mathematics. Fortunately, he realised his true calling a few years later, when faced with a choice: attending his first excavations, or accepting a steady job in the IT field.² As a wise and enlightened individual, he chose the humanities. His first scientific work, published in 1991 in the bulletin of the Finnish Glass Museum, explores the archaeology of Finland's early glass industry, focusing on the glassworks of Åvik in Somero and Mariedal in Sipoo.³ Georg continued his work with archaeological glass finds when he studied the material from the Old Town in Helsinki, where he also got to attend one of his first large-scale historical excavations at the turn of the 1990s. Another significant contribution was the exhibition publication *Cheers! Fragments from the Middle Ages: glassvessels and their users in the Medieval North-Europe* (1999). Since then, Georg has become one of the leading glass experts in Europe, sharing his knowledge through direct analysis of finds from excavations and numerous publications.⁴ Among students, he has sometimes been referred to as *the glass machine* – if a small piece of glass is found, you simply hand it to Georg, and within seconds, he provides an evaluation of both its origin and dating.

Georg's interest in production and early industry extends beyond glass manufacturing. In 2001, he earned his Ph.D. from the University of Helsinki with a study on early industrial workers in seventeenth-century Sweden's provincial ironworks.⁵ Since then, metallurgy and early production have remained close to his heart, leading to numerous publications on production sites and their societal impact.⁶ When it comes to objects and artifact studies, Georg has also demonstrated a broad interest in various subjects. In addition to glass, his research has covered topics ranging from tableware and dining culture to coin finds and the monetization process.⁷

Although Georg's multifaceted expertise in artifact studies and medieval craftsmanship is well recognized, his most significant impact on Finnish archaeology has been through a diverse range of projects involving archaeological fieldwork. Georg was part of a new generation of Finnish medieval archaeologists in the 1990s when the foundations of historical archaeology, in its modern sense, were being established in Finland. Before this, Finnish medieval archaeology had primarily focused on monumental buildings such as castles and churches, as well as the town of Turku. However, in the 1990s, the scope of historical archaeology in Finland gradually began to expand. While this development was driven by multiple researchers and excavations, much of it can be attributed to a group of students at the University of Helsinki who, in 1992, established a multidisciplinary study circle on historical archaeology. Georg was, of course, one of the young students initiating the project. In 1993, the study circle founded the Medieval Manors Research Project (*Suomen keskiaikainen kartanolaitos, SUKKA-projekti*), with the aim of studying medieval and early modern manors in Finland. The primary focus was on two manor sites, Helgå and Näse in Perniö, southwest Finland, where fieldwork was conducted between 1993 and 1995. The results were published in 1997.⁸

The manors were followed by villages with the launch of a new project in the early 2000s. In 2002, a new study circle was formed, leading to the initiation of the MARK-project (*Medeltidsarkeologi på landsbygden*), which focused on the medieval countryside. Georg served as a teacher and mentor, guiding the next generation of archaeologists in planning the excavation. This time, a deserted medieval village in Pernaja was selected as the research site. Many students participated in both the SUKKA and MARK-projects, helping to establish historical archaeology as a key part of the curriculum at the Department of Archaeology at the University of Helsinki.⁹ Furthermore, Georg has played a vital role in numerous university projects, contributing to our understanding of the medieval history of Uusimaa, its settlement patterns,¹⁰ and the history of Raseborg Castle and its surroundings.¹¹ These projects have involved fieldwork at multiple sites, yielding valuable new information while also providing students with hands-on experience and opportunities to deepen their knowledge.

During the first quarter of the 21st century, Georg's support and guidance have been invaluable to numerous students, particularly in Helsinki and Turku, but also at other universities across Northern Europe. In Helsinki, Georg, together with Ulli Rosendahl, was the driving force behind what was known among friends as *sparraus* – a seminar where students working on medieval and post-medieval top-

FIGURE 3. Georg in his element: identifying glass finds at the Castle of Viborg in 2018. Photo: Tuuli Heinonen.

FIGURE 4. Georg has always welcomed students to attend his projects, encouraging them to specialize in historical archaeology. Georg and Tuuli Heinonen documenting a cairn at the vicinity of Raseborg Castle in 2008. Photo: Tarja Knuutinen.

FIGURE 5. Despite his busy schedule as a professor, Georg still finds time to enjoy a cup of coffee, and occasionally even solve a non-academic puzzle with colleagues and students. From left, Georg, Sofia Jäättelmä, Sanni Salomaa, Saara-Veera Härmä. University of Turku 2024. Photo: Janne Harjula.

ics could receive support not only from senior scholars but also from their peers. This perfectly illustrates Georg's approach to mentoring: he has always encouraged students to express their own views and build their own networks – something the *sparraus* seminar greatly facilitated. As a result, there was a noticeable increase in the number of Master's theses on historical archaeology in Helsinki, followed by a rise in doctoral dissertations.¹²

In addition to his expertise in various fields of historical archaeology, Georg has the ability to approach subjects from a broader perspective, seamlessly combining historical and archaeological records. In the most recent comprehensive work on Finland's prehistory and medieval history, published in 2015, Georg authored the section on medieval history.¹³ For the first time, the Finnish Middle Ages was in this publication approached and presented mainly from an archaeological perspective rather than a purely historical one. Georg has also written numerous articles and book chapters on the use of historical sources – particularly bailiffs' records – alongside archaeological evidence to enhance our understanding of the past.¹⁴ Additionally, he has provided valuable insights into the theory behind integrating different disciplines.¹⁵

For over twenty years, from 2001 to 2022, Georg served as the editor-in-chief of *SKAS*, the journal of the Society for Medieval Archaeology in Finland, where he authored an impressive number of editorials on contemporary issues in Finnish historical archaeology.¹⁶ During his tenure, *SKAS* went from publishing topical articles to becoming a peer-reviewed journal, highlighting Georg's ability to stay attuned in the academic world.

Since 2007, Georg has served as an adjunct professor (Fi. *dosentti*) of historical archaeology at the University of Helsinki. In 2022, he became the acting professor of archaeology at the University of Turku and gained the permanent position in 2024. In 2023, he also earned the title of docent in the field of Finnish and Scandinavian history at Turku. He thus continues to shape the field of historical archaeology in Finland, now based at our medieval centre. In a short time, Georg has already established himself at the University of Turku as a professor, teacher, researcher and academic colleague, forming many new friendships. The entire university, but especially the Department of Archaeology,

is very fortunate to have Georg as part of its academic community. That said, he maintains strong ties to Helsinki, as well as to other universities both within and beyond Finland, and is always eager to share his expertise beyond his home institution.

While Georg's academic career is impressive in many ways, what truly sets him apart for most of his colleagues and makes him stand out among other academics, is his supportive and generous nature. Georg's central role not only in Finnish medieval archaeology but in Finnish medieval studies generally was recognized in 2019, when he received the *Valoisa keskiaika* ('Bright Middle Ages') prize, awarded by the Society for Medieval Studies in Finland, Glossa. The reasons for awarding Georg included, in addition to his academic merits, his selfless work in promoting medieval archaeology. This is evident in how he highlights important research questions and themes rather than focusing on his own role.¹⁷ Luckily, with this book, we can for once shine a light on the man behind the research.

Due to Georg's influential role in Finnish archaeology and his wide network of friends, it was no surprise that the call for papers for his *Festschrift* generated significant interest and many submissions. These papers have been organized into six sections, reflecting the broad scope of Georg's career. The first section, *Rural and Urban Spaces*, highlights Georg's extensive work on diverse environments, including villages, monasteries, churches, and marketplaces.¹⁸ The second section focuses on *Castles and Manors*, also areas well known to Georg through his research, particularly on Raseborg, as well as other castles in Finland and manors such as Jutikkala and Louhisaari.¹⁹ As already mentioned, metallurgy and other production sites have been a special focus of Georg's research since the beginning of his academic career. This is reflected in the next section, *Production and Handiwork*. Georg's diverse range of interests is also highlighted in the following section *Biographies and Objects*.

Glass and Vessels have been given their own section, reflecting Georg's primary research interest and the wide impact he has had in Scandinavia and beyond. Most of his foreign colleagues and friends knows him especially as the man who knows everything about glass. The final section includes articles on the *(Early) Modern period*, as Georg has never overlooked this part of historical archaeology and has extensively explored subjects from a broader time perspective.²⁰

We hope Georg will enjoy reading these articles, written with him in mind. This is just a small selection of texts inspired by him, and hopefully, there are many more to come in the future. Anyone lucky enough to catch Georg for a beer (or a whiskey) knows how inspiring the discussions can be – and how they might almost accidentally lead to new projects or publications.

But first, let us properly celebrate Georg's 60th birthday by raising a glass in his honour.

Kippis, skål, and cheers!

VIITTEET

- 1 Here, we refer to historical archaeology in the typical Finnish sense, including both the medieval and post-medieval periods.
- 2 As told by Georg in an interview published on the Glossa blog in 2019: <https://www.glossa.fi/wp/?p=1068>.
- 3 Matiskainen et al. 1991.
- 4 For example: Haggrén 1994; 1999; 2002; 2005a; 2011a; 2011b; 2014a; 2016a; 2017a; 2017b; 2017c; 2018a; 2018b; 2020; Haggrén & Sedlackova 2007; Haggrén & Terävä 2012; Haggrén et al. 2020.
- 5 Haggrén 2001.
- 6 Haggrén 2008a; 2010a; 2010b; 2018c; Haggrén et al. 2009a; 2011a.
- 7 Haggrén 2007a; 2008b; 2023a; Terävä et al. 2023.
- 8 See Niukkanen 1997 and Haggrén et al. 1998.
- 9 See Rosendahl 2006; Ahl-Waris in this publication.
- 10 Vårt maritima arv – merellinen perintömme (VMA) 2002–2003; Länsi-Uudenmaan rannikko rautakaudella ja keskiajalla. Asutushistoria arkeologian, historian, biologian ja geologian näkökulmasta 2003–2006; Settlements and Economy around the Sea; Maritime Settlement, Subsistence and Economic History around the Baltic Sea 500 BC – 1700 AD (SEAS), 2009–2013. See Alenius et al. 2006; 2014; Haggrén 2005b; Haggrén & Lavento 2011; Haggrén et al. 2011b; Haggrén & Tuovinen 2012; Jansson et al. 2010; Miettinen et al. 2007.
- 11 Alla tidens Raseborg – kaikkien aikojen Raseborg 2008–2010. Haggrén et al. 2008; 2009b.
- 12 Alanko 2017; Ehrnsten 2019; Kivikero 2020; Heinonen 2021. There are also several doctoral theses currently in preparation.
- 13 Haggrén 2015a.
- 14 Eg. Haggrén 2007b; 2009a; 2014b; 2018d.
- 15 Haggrén 2011d; 2015b; 2019.
- 16 For SKAS, Georg has contributed roughly 60 editorials, some 40 scientific articles or short papers and over 50 book reviews since 1995!
- 17 Glossa ry. https://www.glossa.fi/wp/?page_id=45.
- 18 Eg. Alenius et al. 2017; Haggrén 2005c; 2007c; 2008c; 2009b; 2011e; 2012; 2016b; 2017d; 2017e; Haggrén & Rosendahl 2016; Haggrén & Ulväng 2019; Ylimaunu & al. 2017.
- 19 Haggrén 2005d; 2006; 2008d; 2014c; Haggrén & Jansson 2012; Haggrén & Marjomaa 2023; Lavento & Haggrén 2022.
- 20 Eg. Haggrén 2005e; 2008e; 2009c; 2009d; 2010c; 2023b; 2024; Haggrén & Koskinen 2020.

BIBLIOGRAPHY

Online resources

<https://www.glossa.fi/wp/?p=1068> (read 20.2.2025)

Valoisa keskiaika | Glossa ry (read 20.2.2025)

Literature

Alanko, Teija 2017. *Cloister, manor and botanic gardens in medieval and early modern Finland and Sweden: An archaeobotanical approach to garden history*. Helsingin yliopisto.

Alenius, Teija; Haggrén, Georg; Jansson, Henrik & Miettinen, Alpo Ilmari 2006. Maritime activities on the southern coast of Finland 500-1550 AD: settlement history from the viewpoint of archaeology, history, biology and geology. Pieters, M.; Verhaeghe, G. & Gevaert, G. (eds.), *Fishery, Trade and Piracy: Fishermen and fishermen's settlements in and around the North Sea area in the Middle Ages and later*. Archeologie in Vlaanderen 6, Flemish Heritage Institute, Brussels, 207–13.

Alenius, Teija, Haggrén, Georg; Oinonen, Markku; Ojala, Antti & Pitkänen, Ritva-Liisa 2014. The history of settlement on the coastal mainland in Southern Finland: Palaeoecological, archaeological, and etymological evidence from Lohjansaari Island, Western Uusimaa, Finland. *Journal of Archaeological Science* 47, 99–112.

Alenius, Teija; Haggrén, Georg; Koivisto, Satu; Vanhanen, Santeri & Sugita, Shinya 2017. Landscape dynamics in southern Finland during the Iron Age and the Early Modern Era — Pollen-based landscape reconstruction (LRA), macrofossil and historical data from Western Uusimaa. *Journal of Archaeological Science: Reports* 12, 12–24.

Ehrnsten, Frida 2019. Pengar för gemene man? *Det medeltida myntbruket i Finland*. *Archaeologia Medii Aevi Finlandiae* XXVI, Suomen keskiajan arkeologian seura, Turku.

Haggrén, Georg 1994. Pikarit, ikkunat ja muut lasit. Helsingin porvarien haurasta ylellisyyttä – ja arkiesineistöä. *Narinkka* 1994. Helsingin kaupunginmuseum, Helsinki, 225–57.

Haggrén, Georg 1999. *Skål! Sirpaleita keskiajalta: lasiastioita ja niiden käyttäjiä Pohjois-Euroopassa – Cheers! Fragments from the Middle Ages: glassvessels and their users in Medieval North-Europe*. Aboa vetus & Ars nova, Turku.

- Haggrén, Georg 2001. *Hammarsmeder, masugnsfolk och kolare: Tidigindustriella yrkesarbetare vid provinsbruk i 1600-talets Sverige*. Jernkontoret, Stockholm.
- Haggrén, Georg 2002. From a Rare Luxury to Everyday Ware? Glass Vessels in Medieval and Early Modern North-European Towns. Helmig, G.; Scholkmann, B. & Untermann, M. (eds.), *Centre, Region, Periphery. Medieval Europe Basel 2002. 3rd International Conference of Medieval and Later Archaeology*, Hertingen, 118–26.
- Haggrén, Georg 2005a. Lasiastiat keskiajan ja renessanssin Suomessa. *SKAS* 4/2005, 41–53.
- Haggrén, Georg 2005b. Autioituneet kylätontit: kurkistusreikiä Uudenmaan asutushistoriaan. *Merellinen perintömme*, Helsingin yliopisto, kulttuurien tutkimuksen laitos, arkeologia Helsinki.
- Haggrén, Georg 2005c. Arkeologiska undersökningar på en medeltida bytomt i Köklax, Esbo. *Nordenskiöld-samfundets tidskrift* 65, 83–101.
- Haggrén, Georg 2005d. Louhisaaren keskiaika. *Louhisaaren kartano*, Museovirasto, 11–20.
- Haggrén, Georg 2005e. Louhisaaren kulta-aika: 1600-luvun puolivälin kartanokeskus. *Louhisaaren kartano*, Museovirasto, 43–54.
- Haggrén, Georg 2006. Elämää linnoissa. Häggman, K. (ed.), *Suomalaisen arjen historia: savupirttien Suomi* vol. 1, Weilin + Göös, Helsinki, 122–131.
- Haggrén, Georg 2007a. Katolinen traditio ja sitkeä kansanusko: Köyliön Kirkkokarin Pyhän Henrikin kappelin löydöt. *Aarnivalkeita ja ratsastavia ritareita*, Köyliö-seura, Köyliö, 56–69.
- Haggrén, Georg 2007b. Vuoden 1548 nokkaveroluettelo ja muut Raaseporin linnäläänin vanhimmat talokohtaiset veroluettelot. *Genos* 1, 31–2.
- Haggrén, Georg 2007c. Frälset, kolonisationen och sockenbildningen i Västra Nyland. *Finskt Museum* 2006, 55–68.
- Haggrén, Georg 2008a. Ruukit ja muut Ruotsin ajan teollisuusyhteisöt. Kuorilehto, M. (ed.), *Sukututkimuksen jatko-opas*, Suomen sukututkimusseura, Helsinki, 108–12.
- Haggrén, Georg 2008b. Raaseporin läänin monetarisoituminen. *SKAS* 2/2008, 19–28.
- Haggrén, Georg 2008c. Esbos medeltid. Byn. Medeltid vid Östersjöns stränder, Esbo stadsmuseum, 72–87.
- Haggrén, Georg 2008d. Kajaanin linnan rakennusvaiheet 1600-luvulla arkistotutkimuksen perusteella. *Museoviraston rakennushistorian osaston aikakauskirja* 6, Museovirasto, 41–6.
- Haggrén, Georg 2008e. Saari kuninkaankartanoa. Nurminen, H. (ed.), *Saaren kartano Mynämäellä*, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki, 62–102.
- Haggrén, Georg 2009a. Tilikirjat keskiajantutkimuksen lähteinä. Lamberg, M.; Lahtinen, A. & Niiranen, S. (eds.), *Keskiajan avain*, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki, 236–46.
- Haggrén, Georg 2009b. Keskiaikaisen kylärakenteen ja maalaismaiseman tavoittaminen. Lamberg, M.; Lahtinen, A. & Niiranen, S. (eds.), *Keskiajan avain*, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki, 309–10.
- Haggrén, Georg 2009c. En tid av transition: förändringar i den materiella kulturen under 1500- och 1600-talen. *Den långa medeltiden, Mikael Agricolas tid*, *Finskt Museum* 2008, 75–93.
- Haggrén, Georg 2009d. Askaisten kirkon ikkunat: kulttuurihistoriallinen aarre 1600-luvun Suomesta. *Finskt Museum* 2008, 83–110.
- Haggrén, Georg 2010a. Leipäviljaa ja lypsykarjaa: maatalous keskiajan ja uuden ajan taitteen Raaseporin läänissä. Hirvilammi, J. (ed.), *Varhainen viljely Suomessa*, Suomen maatalousmuseo Sarka, Loimaa, 132–58.
- Haggrén, Georg 2010b. Rautateollisuuden varhaisvaiheet Kannaksella. Katajala, K.; Kujala, A. & Mäkinen, A. (eds.), *Viipurin läänin historia III – Suomenlahdelta Laatokalle*, Lappeenranta, 420–21.
- Haggrén, Georg 2010c. Helsingborg - Helsingin linna. *Kvartti: Helsingin kaupungin tietokeskuksen neljännesvuosijulkaisu*, 1/2010, 33–44.
- Haggrén, Georg 2011a. Bordskultur och glashandel i renässansens Nordeuropa. *Hikuin* 37, 123–42.
- Haggrén, Georg 2011b. Från kålstockglas till mineralvattenflaskor: Glasfynden från klostret och prästgården berättar. Uotila, K. (ed.), *Naantalın luostarin rannassa: arkipäivä luostarissa ja sen liepeillä – Stranden vid Nådendals kloster: vardagen i klostret och dess omgivning*, Muuritutkimus, Kaarina, 259–64.
- Haggrén, Georg 2011c. Carl Bonde och bergsbrukets modernisering. Björnsson, A. & Magnusson, L. (eds.), *Jordpäron: Svensk ekonomihistorisk läsebok*, Atlantis, Stockholm.

- Haggrén, Georg 2011d. Arkeologia ja historiantutkimus: Kaksi näkökulmaa menneisyyteen. *SKAS* 1/2011, 4–15.
- Haggrén, Georg 2011e. The Colonization of Western Uusimaa in the Middle Ages. Poutanen, M. (ed.), *Colonists on the shores of The Gulf of Finland*, Vantaa City Museum publications 22, Vantaa, 7–25.
- Haggrén, Georg 2012. Espoo, Mankby – Keskiaikaisen kylän elinkaari. Kinnunen, T.; Ylimaunu, T. & Ylipulli, J. (eds.), *Elämäntarina, Elinkaari*, *Studia Humaniora Ouluensia* 13, University of Oulu. 129–41.
- Haggrén, Georg 2014a. Bohemian Glass in the North: Producers, distributors and consumers of late medieval vessel glass. Hansen, G.; Ashby, S. & Baug, I. (eds.), *Everyday Products in the Middle Ages: Crafts, Consumption and the individual in Northern Europe c. AD 800-1600*, Oxbow Books, 319–38.
- Haggrén, Georg 2014b. Kun linnan olutkellari sortui... Raasepori Anno Domini 1558. *SKAS* 4/2013, 14–36.
- Haggrén, Georg 2014c. A medieval landscape of power and interaction: The Castle of Raseborg and the peasants of the castle province. *SKAS*, 1-2/2013, 48–60.
- Haggrén, Georg 2015a. Keskiajan arkeologia. *Muinaisuuteme jäljet - Suomen esi- ja varhaishistoria kivikaudelta keskiajalle*, Gaudeamus, Helsinki.
- Haggrén, Georg 2015b. Archaeology and history: Two different views of the past. *META Historiskarkeologisk tidskrift*, 2015, 77–94.
- Haggrén, Georg 2016a. Glaskärl berättar om 16 stadshushåll i Kalmar. Tagesson, G. & Carelli, P. (eds.), *Kalmar mellan dröm och verklighet: Konstruktionen av den tidigmoderna staden*. Arkeologerna – Statens historiska museer, Stockholm, 334–7.
- Haggrén, Georg 2016b. The context of the desertion of Mankby: King Gustaf Vasa and his network of royal demesnes. Harjula, J.; Helamaa, M.; Haarala, J. & Immonen, V. (eds.), *Mankby - A deserted medieval village on the coast of Southern Finland*. *Archaeologia Medii Aevi Finlandiae XXII*, Suomen keskiajan arkeologian seura, Turku, 45–72.
- Haggrén, Georg 2017a. Etnicitetsbärande glasringar i tidigmedeltida Sverige? Om tolkningar av exklusiva smycken och små skräpstycken. *META Historiskarkeologisk tidskrift* 2017, 37–48.
- Haggrén, Georg 2017b. Glaskärl i 1200-talets Nyköping och Lödöse. Carelli, P. (ed.), *Den nya köpingen: Perspektiv på Nyköpings äldsta historia*. Arkeologerna – Statens historiska museer, Stockholm, 31–42.
- Haggrén, Georg 2017c. Europeiska utblickar genom glas. *Nya Lödöse - Staden under Gamlestaden*, 20–4.
- Haggrén, Georg 2017d. Pirkkalan vanha emäkirkko, pyhän Jaakobin kirkko. *Pirkan maan alta: arkeologia tutkimuksia* 15, 40–54.
- Haggrén, Georg 2017e. Pirkkalan vanhimmat kirkot. Lesell, K.; Meriluoto, M. & Raninen, S. (eds.), *Tursiannotko: Tutkimuksia hämäläiskylästä viikinkiajalta keskiajalle*, Tampereen museoiden julkaisuja 148, Tampereen museot, 227–45.
- Haggrén, Georg 2018a. Ikkunalasi ja lyijypuitteet. Harjula, J.; Hukantaival, S.; Immonen, V.; Ratilainen, T. & Salonen, K. (eds.), *Koroinen: Suomen ensimmäinen kirkollinen keskus*. Turun historiallinen arkisto 71, Turun historiallinen yhdistys ry, Turku, 179–82.
- Haggrén, Georg 2018b. Lasiastiat. Harjula, J.; Hukantaival, S.; Immonen, V.; Ratilainen, T. & Salonen, K. (eds.), *Koroinen: Suomen ensimmäinen kirkollinen keskus*. Turun historiallinen arkisto 71, Turun historiallinen yhdistys ry, Turku, 249–53.
- Haggrén, Georg 2018c. Julita Styckebruk 1630-1660. Magnusson, G. (ed.), *Med hammare och fackla XLVI*, Sancte Örjens gille, Stockholm, 51–76.
- Haggrén, Georg 2018d. Keskiaika vuoteen 1570. Paaskoski, J. & Talka, A. (eds.), *Rajamaa: Etelä-Karjalan historia I*, Etelä-Karjalan liitto, Helsinki.
- Haggrén, Georg 2019. Historisk arkeologi i det forna Östverige. *META Historiskarkeologisk tidskrift* 2019, 79–106.
- Haggrén, Georg 2020. Skärivor från Stockholms södra malm: Glasfynden och den socio-ekonomiska utvecklingen i en medeltida förstad. Svensson, K. (ed.), *Upptäckten av en medeltida förstad på Södermalm i Stockholm: En rapport från ett vetenskapligt seminarium kring de fynd som gjorts inom Slussenprojektet*. Skrifter från Arkeologikonsult 7, Upplands Väsby, 63–89.
- Haggrén, Georg 2023a. Blyplomber från medeltida och tidigmoderna slott och borgar i Sverige och Finland. Karlsson, M. (ed.), *Sigill i Norden: bidrag från en nordisk konferens om sigill: Riksarkivet i Stockholm, 28-29 oktober 2021*, Riksförbundet i Riksarkivet 45, Stockholm, 171–82.
- Haggrén, Georg 2023b. Esbo kungsgård 1556-1619. Granqvist, J.-M. & Holm, S. (eds.), *Esbo Gård. Herrgården vid Kungsvägen*, KAMU Esbo stadsmuseums forskningsserie 16, 30–57.

- Haggrén, Georg 2024. Sirkkalan talon tunkioiden paljastamaa – Lasi osana kolmen porvaristaloden materiaalista kulttuuria 1650-luvulta 1820-luvulle. Uotila, K.; Helamaa, M.; Haggrén, G. & Niemelä, T. 2024. *Uuden Torin kantilla 1650-1827. Turun kauppatorin arkeologiset tutkimukset vuosina 2018-2022*, vol. 2, Kokenhus-kirjat, 135–50.
- Haggrén, Georg & Jansson, Henrik 2012. Raseborg through the Ages. Uotila, K.; Mikkola, T. & Vilkuna, A.-M. (eds.), *Castella Maris Baltici X*. Archaeologia Medii Aevi Finlandiae XVIII, Suomen keskiajan arkeologian seura.
- Haggrén, Georg & Koskinen, Ulla 2020. Aateli vuoteen 1600: aineellinen maailma. Snellman, A.; Lahtinen, A.; Haikari, J. & Hakanen, M. (eds.), *Aatelin historia Suomessa*, Siltala, Helsinki, 47–76.
- Haggrén, Georg & Lavento, Mika (eds.) 2011. *Maritime landscape in change: Archaeological, historical, palaeological and geological studies on Western Uusimaa*. Iskos 19, Suomen muinaismuistoyhdistys, Helsinki.
- Haggrén, Georg & Marjomaa, Risto 2023. The end of Raseborg – The rise and fall of a crown castle. Heinonen, T.; Holappa, M., Knuutinen, T., Harjula, J. & Haggrén, G. (eds.), *Reconsidering Raseborg: New approaches to a medieval castle in Finland*, Archaeologia Medii Aevi Finlandiae XXIX, Suomen keskiajan arkeologian seura, Vaasa, 302–16.
- Haggrén, Georg & Rosendahl, Ulrika 2016. Mankby – The Life Course of a Medieval Village Site. Harjula, J.; Helamaa, M.; Haarala, J. & Immonen, V. (eds.), *Mankby - A deserted medieval village on the coast of Southern Finland*. Archaeologia Medii Aevi Finlandiae XXII, Suomen keskiajan arkeologian seura, Turku, 73–88.
- Haggrén, Georg & Sedlackova, Hedvika 2007. Ribbed beakers with applied glass threads in Europe: Cisky s tazenymi kapkami v Evrope. *Pamatky Archeologicke* 98, 185–250.
- Haggrén, Georg & Terävä, Elina 2012. Lasipikareita keskiaikaisilta kylätonteilta, SKAS 1-2/2012, 41–50.
- Haggrén, Georg & Tuovinen, Tapani 2012. Arkeologiaa ja historiaa SEAS-hankkeessa. SKAS 3/2011, 33–41.
- Haggrén, Georg & Ulväng, Göran 2019. Ruinens räkenskaper: Nedläggningen av Julita kloster. Lange, U. & Ulväng, G. (eds.), *Julita gård: Människor och landskap under tusen år*. Nordiska museet, Stockholm, 77–93.
- Haggrén, Georg; Mökkönen, Teemu; Niukkanen, Marianna; Peltonen, Karim & Ylönen, Raija 1998. Helgå and Näse, Two Crown Estates in Perniö. *Fennoscandia Archaeologica* XV, 74–83.
- Haggrén, Georg; Jansson, Henrik & Lindholm, Dan 2008. Alla tidars Raseborg. *Västnyländsk årsbok*, 41–53.
- Haggrén, Georg; Heinonen, Tuuli & Terävä, Elina 2009a. Siuntion Hyttiskogen: Suomen vanhin masuuni? SKAS 2/2009, 38–45.
- Haggrén, Georg; Holappa, Maija; Jansson, Henrik & Knuutinen, Tarja 2009b. Alla tidars Raseborg – Kaikkien aikojen Raseborg 2008–2009. SKAS 4/2008, 36–45.
- Haggrén, Georg; Bäck, Mathias; Nordin, Jonas M. & Skjyllberg, Eva 2011a. Svensk järnhantering och det trettioåriga kriget 1618-1648: Öllösa bruk och de sörmländska järnindustriernas tidiga blomstrings-tid. *Med hammare och fackla* 42, Stockholm, 85–124.
- Haggrén, Georg; Alenius, Teija; Jansson, Henrik & Miettinen, Arto Ilmari 2011b. Land colonisation and desertion in the archipelago of Uusimaa (Finland) in the Middle Ages and the early modern era. *On the road again – L'Europe en mouvement: Medieval Europe Paris 2007*, 49–57.
- Haggrén, Georg; Whatley, Stuart & Dahlström, Hanna 2020. Medieval and Early Modern Utility Glass in Denmark. *Journal of Glass Studies* 62, 185–212.
- Heinonen, Tuuli 2021. *The Social and Material World of Medieval and Early Modern (c. 1200-1650) Villages in Southern Finland*, Archaeologia Medii Aevi Finlandiae XVIII. Suomen keskiajan arkeologian seura, Turku.
- Jansson, Henrik; Haggrén, Georg; Mannermaa, Kristiina & Tenhunen, Tanja 2010. Settlement history and economy of the Gunnarsängen site at the Hanko peninsula. *Fennoscandia Archaeologica* XXVII, 69–88.
- Kivikero, Hanna 2020. *The economy of food: tracing food production and consumption in the Castles of Kastelholm and Raseborg from the 14th to the 16th centuries*. Helsingin yliopisto, Helsinki.
- Lavento, Mika & Haggrén, Georg 2022. Suomen ja Karjalankannaksen eurooppalaistuminen myöhäiseltä rautakaudelta keskiajan loppuun. SKAS 2/2022, 15–24.

- Matiskainen, Hannu; Haggrén Georg & Vanhatalo, Simo 1991. *The Archaeology of the Early Glass Industry in Finland: the glassworks of Åvik in Somero (1748-1833) and Mariedal in Sipoo (1776-1824)*. Suomen lasimuseon tutkimusjulkaisu – The Bulletin of the Finnish Glass Museum, Lasitutkimuksia – Glass Research VI. Finnish Glass Museum, Riihimäki.
- Miettinen, Arto; Jansson, Henrik; Alenius, Teija & Haggrén, Georg 2007. Late Holocene sea-level changes along the southern coast of Finland, Baltic Sea. *Marine Geology* 242 (1-3), 27–38.
- Niukkanen, Marianna (ed.) 1997. *Perniö- kuninkaan ja kartanoiden pitäjä*. Helsingin yliopiston taidehistorian laitoksen julkaisuja XV, Helsinki.
- Rosendahl, Ulrika 2006. Att gräva tomtmark, utgångspunkter för ett arkeologiskt projekt på en medeltida bytomt. *SKAS* 4/2006, 9–14.
- Terävä, Elina; Tevali, Riikka & Haggrén, Georg 2023. The castle's board. Everyday table culture at Raseborg. Heinonen, T.; Holappa, M., Knuutinen, T., Harjula, J. & Haggrén, G. (eds.), *Reconsidering Raseborg: New approaches to a medieval castle in Finland*, *Archaeologia Medii Aevi Finlandiae* XXIX, Suomen keskiajan arkeologian seura, Vaasa, 185–213.
- Ylimaunu, Timo; Haggrén, Georg; Nurmi, Risto & Mullins, Paul 2017. Medieval and Early Modern Marketplaces: Sites of Contacts, Trade and Religious Activities. Harjula, J.; Hukantaival, S.; Immonen, V.; Randra, A. & Ratilainen, T. (eds.), *Sacred Monuments and Practices in the Baltic Sea Region: New Visits to Old Churches*, Cambridge Scholars Publishing, 262–82.

Jason Lavery

GEORG HAGGRÉN KOLLEGANA JA YSTÄVÄNÄ

Kirjoittaessani tätä puheenvuoroa valmistaudun matkaan Osloon, missä toimin väitöstilaisuuden vastaväittäjänä. Kävin Oslossa viimeksi syksyllä 1988. Pari kuukautta ennen matkaa Osloon olin saapunut Helsinkiin opiskelemaan historiaa Helsingin yliopistossa. Siellä tutustuin opiskelijoihin, jotka olivat ilmoittautuneet Historian laitoksen järjestämälle matkalle Osloon. He pyysivät minua mukaan ja suostuin.

Päätökseni osallistua matkaan vaikutti elämääni ja tulevaan työuraani enemmän kuin saatoin arvata. Monien matkatovereiden kanssa olen edelleen ystävä. Jotkut ovat kollegoita. Georg Haggrén on molempia. Muistan ensimmäisen keskustelumme ruotsinlaivan seisovan pöydän äärellä. Hän uteli, miten pääsin Suomeen opiskelemaan ja kertoi minulle aikeistaan opiskella ulkomailla. Opiskelu ulkomailla oli vielä harvojen kokemus. Pari vuotta myöhemmin Georg saapui Uppsalan yliopistoon opiskelemaan. Tämä oli kokemus, joka vaikutti paljon Georgin kehitykseen menneisyyden tutkijana. Oslon matkan aikana kävimme useita keskusteluja Suomen historian eri vaiheista. Muistan vähän vinoilleeni Georgille keskiajan ja varhaisen uudemman ajan tutkimisesta, se oli minulle ”esihistoriaa.” Myöhemmin matkakumppanini vaikuttaisi päätökseeni erikoistua 1500-luvun historiaan.

Pari kuukautta Oslon matkan jälkeen Georg antoi minulle ensimmäisen tieteellisen artikkelinsa: Åvik Suomen lasiteollisuuden uranuurtajana – Tehtaan vaiheet perustamisesta vuoteen 1762. Artikkelinä näytti Georgin suuntaa Suomen menneisyyden tutkijana. Ensinnäkin artikkeli käsitteli lasia. Hänen tutkimustyönsä lasin tuo-

KUVA 1. Matkalaisia Norsk folkemuseumilla Oslo-matkallemme syksyllä 1988. Kuvassa on vasemmalta oikealle Rainer Knapas (matkamme johtaja), Mikko Saikku ja Georg. Kuva: Jason Lavery.

KUVA 2. Georg (vasemmalla) kaivauksilla opiskeluaikoina vuonna 1989. Kuva: Jason Lavery.

näiseksi kertomukseksi. Kolmanneksi artikkeli paljasti hänen mielenkiintonsa yhteisöihin taloudellisinä yksikköinä. Georgin tutkijanuran alussa elettiin yhdentyvän Euroopan alkua. Hänen tutkimansa Åvik, kuten muut tulevat hänen tutkimansa yhteisöt, kuuluivat Eurooppaan, missä työvoima, pääoma ja tavarat liikkuvat melko vapaasti yli rajojen jo vuosisatoja sitten.

Vaikka yrittäisimme vakuuttaa itsellemme ja toisille, että valitsemme tutkimuksen aiheet yksinomaan tieteellisin perustein, valintamme ovat jossain määrin elämäkerrallisia. Omiin valintoihini ovat vaikuttaneet nuoruuden oleskelut vieraisissa maissa ja rakkauteni vieraiden kielten oppimiseen. Georgin ei tarvinnut matkustaa kauas saadakseen alkuinspiraatiota tutkimukseensa: Someron Åvik oli Georgin lapsuuden koti.

Georgin kiinnostus yhteisöistä taloudellisinä yksikköinä näkyy selvästi hänen väitöskirjassaan *Hamarsmeder, masungsfolk och kolare. Tidigindustriella yrkesarbetare vid provinsbruk i 1600-talets Sverige*. Väitöskirja käsittelee rautaruukkien työntekijöiden toimintaa asemansa ja ammattitaitonsa säilyttämiseksi Suomessa, Tjustissa ja läntisessä Norrlandissa. Vaikka en löydä kirjasta sanaa toimijuus (sv. *agentskap*), työntekijöiden toimijuuden käsittely edelsi toimijuuden nousua teemana suomalaisessa historiankirjoituksessa seuraavalla vuosisadalla. Väitöskirja perustuu kahteen viitekehykseen, jotka näkyvät Georgin myöhemmässä tutkimuksessa: Suomeen osana Ruotsin valtakuntaa ja Ruotsin valtakuntaan osana Eurooppaa. Luin useita Georgin väitöskirjan luonnoksia ja kirjoitin teoksen englanninkielisen yhteenvedon. Georgin väitöskirjan jälkeen olemme säännöllisesti lukeneet, kommentoineet ja korjanneet toistemme apurahahakemusluonnoksia, artikkeliluonnoksia ja/tai kirjaluonnoksia.

Myöhemmissä tutkimushankkeissaan Georg on tutkinut erilaisia yhteisöjä. Hänellä oli johtava asema mm. Perniön, Sääksmäen Jutikkalan ja Louhisaaren kartanoiden tutkimisessa. Hän oli mukana hankkeissa, jotka paljastivat kadonneet kylät Espoon Mankbyn ja Inkoon Orsin. Hän johti hanketta, joka tuotti uutta tietoa hyvin tunnetusta ja tutkitusta Raaseporin linnasta. Hän on tutkinut Naantalina ja Julitan luostarien aineellista kulttuuria. Georgin työ korostaa Suomen agraarisuutta, mutta hänen tutkimustyönsä on ulottunut Turkuun, Espooseen ja Helsinkiin. Näissä hankkeissa hän on toteuttanut koulutustaan historioitsijana ja arkeologina.

Oleskellessani Suomessa olen usein käynyt Georgin johtamilla kaivauksilla. Eräänä kesäpäivänä tämän vuosisadan alussa Georg soitti minulle ja kysyi, halusinko tavata Eino Jutikkalan heti tänään. Kaivaustyö Jutikkalan kartanossa oli päättymässä viikonlopun ajaksi, ja akateemikko oli paikalla.

Hyppäsin bussiin Sääksmäelle. Kartanolla akateemikko antoi minulle esittelykierroksen kartanosta. Itse asiassa jouduin tekemään juoksukierroksen miehen kanssa, joka oli yli kaksi kertaa minua vanhempi. Kuntokierroksen jälkeen akateemikon sisarentytär professori Maija Lehtonen kattoi meille kahvit. Oli suuri kunnia olla kahden tieteen titaanin vieraana.

Tapahtuma on esimerkki Georgin avusta minulle vuosien varrella Suomessa. Ulkomaalaisena Suomen tiedemaailmassa tiedän hyvin, että usein minulle avataan ovia vain, jos suomalainen avaa ne. Georg on edistänyt verkostoitumistani Suomen tiedemaailmaan yli neljän vuosikymmenen ajan. Hän ja hänen puolisonsa ovat myös avanneet minulle kotinsa ovet, kun olen tullut kesäisin Suomeen. Olen saanut käyttää Georgin laajaa henkilökohtaista kirjastoa. Usein lyhyillä tutkimusmatkoilla Suomessa vietän virka-ajan kirjastossa tai arkistossa ja illat lukemassa kirjoja Georgin kirjastosta. Toki monet illat ovat kuluneet pitkissä keskusteluissa tutkimuksesta, urheilusta, maailman menoista tai lapsistamme.

Georg Haggrén on saavuttanut asemansa Suomen tiedemaailmassa uimalla vastavirtaan. Vaikka tiedemaailmassa korostetaan poikkitieteellisyyttä, monitieteellisyyttä ja tieteidenvälisyyttä, itse asiassa tutkijoita vielä pakotetaan lokeroitumaan yhteen tieteenalaan. Georg ei ole suostunut lokeroitumaan historiaan eikä arkeologiaan. Epäilen, että lokeroitumalla hän olisi päässyt professoriksi vuosia aiemmin. Jos on yksi talousjärjestelmä, jota Georg ei tunne, se on huomiotalous. En lue hänen saavutuksistaan sosiaalisessa mediassa, paitsi jos joku toinen julkaisee niistä päivityksen. Hän antaa työnsä puhua puolestaan – valitettavasti se yleensä ei enää riitä korkean tutkijaprofiilin ylläpitoon. Pitkällä uralla tutkija kerää usein yhtä paljon vihollisia kuin yhteistyökumppaneita. Georg on erittäin yhteistyökykyinen arvoistaan tinkimättä.

Maailma on muuttunut erittäin paljon sitten syksyn 1988. Yksi harva jatkuvuus omalla kohdallani on ollut etuoikeuteni olla Georg Haggrénin kollega ja ystävä.

Jason Lavery on *regents professor* Oklahoman valtionyliopiston historian laitoksella ja Helsingin yliopiston Suomen ja Skandinavian kirkkohistorian dosentti.

TABULA GRATULATORIA

Ilari Aalto
Vadim Adel
Eva Ahl-Waris
Juhana Ahlamo & Anniina Laine
Elisabeth Ahola
Anders Andrén
Johan Anund
Henrik Asplund
Auli Bläuer
Torbjörn Brorsson
Mathias Bäck & Marta Lindeberg
Christian Carpelan
Tânia Casimiro
Hanna Dahlström
Rebekka I.I. Eckelmann
Julius Eerola
Frida Ehrnsten
Jan Fast
Otto Grundström
Kati Haapala
Janne Haarala & Maija Helamaa
Gitte Hansen
Martin Hansson
Janne Harjula
Jens Heimdahl
Tuuli Heinonen
Vesa-Pekka Herva
Markus Hiekkanen
Tuula Hockman
Maija Holappa
Elisabeth Holmqvist-Sipilä

Sonja Hukantaival
Isto Huvila
Marika Hyttinen
Saara-Veera Härmä
Johanna Ilmakunnas
Kristin Ilves
Visa Immonen
Teemu Immonen & Marika Räsänen
Oona Jalonen
Sonia Jeffery
Kristiina Johanson
Erik Johansson
Kristina Jonsson
Sofia Jäätteenmäki
Titta Kallio-Seppä
Päivi Kankkunen & Kaarlo Katiskoski
Leif Karlenby
Catarina Karlsson
Sari Katajala-Peltomaa
Riku Kauhanen
Georges Kazan
Christoph Keller
Jarkko Keskinen
Anniina Kettunen
Jussi Kinnunen
Joonas Kinnunen
Jussi Kinnunen
Hanna Kivikero
Terhi & Markus Kivistö
Joakim Kjellberg
Tarja Knuutinen

Jan Kockum
Andreas Koivisto
Nea Komulainen
Juuso Koskinen
Aivar Kriiska
Liisa Kunnas
Jouni Kuurne
Jari-Matti Kuusela
Marita Kykyri
Kaisa Kyläkoski
Ville Laakso
Antti Lahelma
Anu Lahtinen
Martti Lampila & Päivi Luppi
Eelis Langén
Mirkka Lappalainen
Jenni Lares
Mika Lavento
Jason Lavery
Heli Lehto
Hannele Lehtonen
Ivar Leimus
Matti Leiviskä
Mia Lempiäinen-Avci
Jere Leppänen
Anne-Mari Liira
Johan Ljungkvist
Jenni Lucenius & Mikko Helminen
Kirsi Luoto
Päivi Maaranen
Gert Magnusson
Kristiina Mannermaa
Ville Mantere
Risto & Ulpu Marjomaa
Vibeke Vandrup Martens
Tuuli Matila
Natascha Mehler
Tiina Mikkonen
Terhi Mikkola
Satu Mikkonen-Hirvonen
Riikka Mustonen
Sari Mäntylä
Teemu Mökkönen
Therese Nasset
Tia Niemelä
Marianna Niukkanen

Ulla Nordfors
Jonas Monié Nordin
Kerkko Nordqvist & Aija Macāne
Milton Núñez
Risto Nurmi
Jari Näränen
Eljas Oksanen
Päivi Onkamo
Sofia Paasikivi
Nikolai Paukkonen
Hanna-Maria Pellinen
Sanni Peltola
Wesa Perttola
Susanne Pettersson
Taina Pietikäinen
Kajja Pyykkö
Linda Qviström
Annica Ramström
Tanja Ranta
Tanja Ratilainen
Jaakko Raunamaa
Monika Reppo
Jaana Riikonen
Maria T. Ronkainen
Ulrika Rosendahl
Mats Roslund
Juha & Saara Ruohonen
Erki Russow
Hannu Salmi
Tapio Salminen
Timo Salminen
Eveliina Salo
Sanni Salomaa
Sandra Sammler
Mika Sarkkinen
Minna Sartes
Jyri Saukkonen
Panu Savolainen
Oula Seitsonen
Holar Sepp
Liisa Seppänen
Anna Sivula
Janne Soisalo
Michał Starski
Mervi Suhonen
Tarja Sundell

Lauretta Suomi
Eva Svensson
J.-P. Taavitsainen
Eva & Göran Tagesson
Jaakko Tahkokallio
Hannu Takala
Tuukka Talvio
Elina Terävä
Riikka Tevali
Suzie Thomas
Teija Tiitinen
Akseli Tolvi
Veli Pekka Toropainen
Mari Törv
Annemari Tranberg
Siiri Tuomenoja

Tapani Tuovinen
Pirjo Uino
Kari Uotila
Kirsi Vainio-Korhonen
Joanna Veinio
Teemu Väisänen
Tuija Väisänen
Thomas Wallerström
Tom Wennberg
Anna Wessman
Stuart Whatley
Olle Wijk
Charlotta Wolff & Jouko Nurmiainen
Timo Ylimaunu
Tiina Äikäs

Aboa Vetus Ars Nova
Arkebuusi osuuskunta
Arkeologia, Helsingin yliopisto
Arkeologia, Oulun yliopisto
Fibula ry
Hiisi-lehti
Historian ja arkeologian tutkinto-ohjelma, Turun yliopisto
Jernkontoret
Museovirasto – Museiverket
Muuritutkimus Oy
Pirkanmaan maakuntamuseo
Raisio museo Harkko
Oy Sigillum Ab
Suomen arkeologinen seura
Suomen keskiajan arkeologian seura
Sydsvensk Arkeologi AB
Turun kaupunginmuseum
Uppdrag arkeologi i Sverige AB
Vare ry
Västergötlands museum
Västra Nylands museum – Länsi-Uudenmaan museo

► Georg at the Väinämöinen monument in Monrepos Park, Vyborg. Photo: Tuuli Heinonen 2018.

▲ Georg on an excursion in Valkeakoski Sääksmäki with Tarja Knuutinen (middle) and Tuuli Heinonen (right). Photo: Maija Holappa 2008.

◀ Finally a full professor! Georg in Turku in spring 2024. Photo: Anne-Mari Liira.

▲ Georg on a field trip at the Nordic TAG Conference. Photo: Anne-Mari Liira 2024.

◀ A rare occasion: archaeology professors from Helsinki, Turku and Oulu in one picture. Mika Lavento, Vesa-Pekka Herva and Georg celebrating Mika's 60th birthday. Photo: Tuuli Heinonen 2022.